

Seat No.

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-V Examination: October/November-2022
Sociology (Optional) Paper-VIII
SOCO8: Methods of Social research

Day and Date: Thursday, 15/12/2022
Time: 1.00 PM To 3.00 PM

Total Marks: 60

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 According to..... social research is the investigation of the underlying process operative in the lives of person, who are in association.
a) Max Weber b) Bougards c) Karl Marx d) Gillin
- 2 is the arrangement of conditions for collection and analysis of data in a manner that aims to combine relevance to the research purpose with economy in procedure.
a) Observation b) Research Design c) Hypothesis d) All of the Above
- 3 Research Design makes research work easier and from that it is easy to draw criteria.
a) Illusionary b) Accurate Conclusion c) Differentiation d) None of these
- 4 Is a proposition which can be put to test to determine validity.
a) Concept b) Sentence c) Hypothesis d) Statements
- 5 A Hypothesis is a proposition to be.....
a) Tested b) Related c) Observed d) All of the Above
- 6 What is the significance of the concept in social research?
a) Helping to understand the problem b) To check the available tool
c) Explain the logic of the information d) None of these
- 7 Possible explanations of events in the study subject ---
A) Hypothesis B) Theory A) Facts E) Observation
- 8 Types fall mainly in the experimental research Design
a) Three b) Four c) Five d) Six
- 9 Which of the following types does not appear in the research Design
a) Descriptive b) Diagnostic c) Exploratory d) Framework

- 10 What does Science have to come up with for the final test.
a) Experiment b) Diagnosis c) Case studies d) Observation
- 11This is the fifth step of research methodology.
a) Questionnaire b) Observation c) Research design d) Schedule .
- 12 In research the research design is very
a) Competition b) Religion c) Education d) Importance
- 13 Society has become a..... while studying the researcher
a) Laboratory b) Exchange c) Conflict d) Cooperation
- 14 Man is
a) Lack of culture b) Lack of language c) Lack of interaction d) Intellectuals
- 15 is the main obstacle in social research.
a) Scientific method b) Observation
c) Research design d) Limitation of experiment

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Objectives of Social Research
- 2 Nature of Social Research
- 3 Exploratory Research Design
- 4 Difficulty in problem formulation

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Concept of fact gathering
- 2 Literature survey
- 3 Qualities of the researcher
- 4 Concept of Social Research

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Develop a descriptive research design
- 2 Outline the experimental research design

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 यांच्या मते, “एकत्रित राहणाऱ्या लोकांच्या जीवनातील क्रियाशील अंतर्भूत प्रक्रियांचा संशोधन म्हणजे सामाजिक संशोधन होय.”
अ) मॅक्सवेबर ब) बोगार्डस क) कार्ल मार्क्स ड) गीलीन
- 2 संशोधनाच्या उद्दिष्टाच्या पूर्ततेसाठी निष्कर्षाची संबंधता आणि संशोधन कार्यातील मितव्यय यांची सांगड घालता येण्याच्या दृष्टीने त्यांचे संकलन आणि विश्लेषण करण्यासाठी आवश्यक असणाऱ्या अटींची नियोजित व्यवस्था म्हणजेच..... होय.
अ) निरीक्षण ब) संशोधन आराखडा क) गृहितके ड) यापैकीसर्व
- 3 संशोधन आराखड्यामुळे संशोधन कार्य होते. व त्यातूनचनिष्कर्ष काढणे सहज सोपे होते.
अ) भ्रमदायी ब) अधिक सुलभ क) मतभेद निर्माण करणारे ड) यापैकीनाही
- 4 ११) ज्या विधानाची सत्यासत्यता पडताळून पाहणे शक्य आहे, त्यास.....म्हणतात.
अ) संकल्पना ब) वाक्य क) गृहीतकृत्य ड) विधान
- 5 केल्या जाणाऱ्या विधानात गृहीत कृत्य असे म्हणतात.
अ) परिक्षण ब) संबंधीत क) निरीक्षण ड) वरील सर्व
- 6 सामाजिक संशोधनातील संकल्पनेतील महत्त्व काय ?
अ) समस्येच्या आकलनास मदत करणे ब) उपलब्धसाधनाची तपासणी करणे
क) माहितीतील तर्कसंगती स्पष्ट करणे ड) यापैकीनाही
- 7 अभ्यास विषयातील घटनांचे संभाव्य स्पष्टीकरणे
अ) गृहीतक ब) सिद्धांत क) तथ्य ड) निरीक्षण
- 8 प्रयोगात्मक संशोधन आराखडामध्ये प्रामुख्याने.....प्रकार पडतात .
अ) तीन ब) चार क) पाच ड) सहा
- 9 खालीलपैकी प्रकार संशोधन आराखड्यात दिसून येत नाही .
अ) वर्णनात्मक ब) निदनात्मक क) अन्वेषणात्मक ड)चोकाटात्मक
- 10 शास्त्राला शेवटच्या चाचणीसाठी बाबीकडे यावे लागते .
अ) प्रयोग ब) निदान क) व्यष्टीअध्ययन ड)निरीक्षण
- 11ही संशोधन पद्धतीची पाचवीपायरी आहे.
अ) प्रश्नावली ब) निरीक्षण क) संशोधन आराखडा ड) अनुसूची
- 12 संशोधनात संशोधन आराखड्यात अत्यंत आहे.
अ) स्पर्धा ब) धर्म क) शिक्षण ड) महत्व
- 13 संशोधकला अभ्यास करताना समाज ही एक..... झाली आहे.
अ) प्रयोगशाळा ब) विनिमय क) संघर्ष ड) सहकार्य
- 14 मानव हा आहे.
अ) संस्कृतीचा अभाव ब) भाषेचा अभाव क) आंतरक्रिएच अभाव ड) बुद्धीजीवी

15 हा सामाजिक संशोधनातील मुख्य अडथळा आहे.

अ) वैज्ञानिक पद्धत ब) निरीक्षणक) संशोधन आराखडा ड) प्रयोगावरील मर्यादा

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 सामाजिक संशोधनाची उद्दीष्टे
- 2 सामाजिक संशोधनाचे स्वरूप
- 3 अन्वेषणात्मक संशोधन आराखडा
- 4 समस्या सूत्रांणातील अडचण

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 तथ्य संकलन संकल्पना
- 2 साहित्य सर्वेक्षण
- 3 संशोधकाचे गुण
- 4 सामाजिक संशोधनाची संकल्पना

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 वर्णनात्मक संशोधन आराखडा विषद करा.
- 2 प्रयोगात्मक संशोधन आराखडा विषद करा.

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-V Examination: Oct./Nov.-2022

Sociology (Optional) Paper-VIII

SOCO8: Methods of Social research

Day and Date: Thursday, 15/12/2022

Total Marks: 60

Time: 1.00 PM To 3.00 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 यांच्या मते, “एकत्रित राहणाऱ्या लोकांच्या जीवनातील क्रियाशील अंतर्भूत प्रक्रियांचा संशोधन म्हणजे सामाजिक संशोधन होय.”

अ) मॅक्सवेबर ब) बोगार्डस क) कार्ल मार्क्स ड) गीलीन

Option 2

- 2 संशोधनाच्या उद्दिष्टाच्या पूर्ततेसाठी निष्कर्षाची संबंधता आणि संशोधन कार्यातील मितव्यय यांची सांगड घालता येण्याच्या दृष्टीने त्यांचे संकलन आणि विश्लेषण करण्यासाठी आवश्यक असणाऱ्या अटींची नियोजित व्यवस्था म्हणजेच..... होय.
अ) निरीक्षण ब) संशोधन आराखडा क) गृहितके ड) यापैकीसर्व
- Option 2
- 3 संशोधन आराखड्यामुळे संशोधन कार्य होते. व त्यातूनचनिष्कर्ष काढणे सहज सोपे होते.
अ) भ्रमदायी ब) अधिक सुलभ क) मतभेद निर्माण करणारे ड) यापैकीनाही
- Option 2
- 4 ११) ज्या विधानाची सत्यासत्यता पडताळून पाहणे शक्य आहे, त्यास..... म्हणतात.
अ) संकल्पना ब) वाक्य क) गृहीतकृत्य ड) विधान
- Option 3
- 5 केल्या जाणाऱ्या विधानात गृहीत कृत्य असे म्हणतात.
अ) परिक्षण ब) संबंधीत क) निरीक्षण ड) वरील सर्व
- Option 4
- 6 सामाजिक संशोधनातील संकल्पनेतील महत्त्व काय ?
अ) समस्येच्या आकलनास मदत करणे ब) उपलब्धसाधनाची तपासणी करणे
क) माहितीतील तर्कसंगती स्पष्ट करणे ड) यापैकीनाही
- Option 1
- 7 अभ्यास विषयातील घटनांचे संभाव्य स्पष्टीकरणे
अ) गृहीतक ब) सिद्धांत क) तथ्य ड) निरीक्षण
- Option 1
- 8 प्रयोगात्मक संशोधन आराखडामध्ये प्रामुख्याने.....प्रकार पडतात .
अ) तीन ब) चार क) पाच ड) सहा
- Option 1
- 9 खालीलपैकी प्रकार संशोधन आराखड्यात दिसून येत नाही .
अ) वर्णनात्मक ब) निदनात्मक क) अन्वेषनात्मक ड)चोकाटात्मक
- Option 4
- 10 शास्त्राला शेवटच्या चाचणीसाठी बाबीकडे यावे लागते .
अ) प्रयोग ब) निदान क) व्यष्टीअध्ययन ड)निरीक्षण
- Option 1
- 11ही संशोधन पद्धतीची पाचवीपायरी आहे.
अ) प्रश्नावली ब) निरीक्षण क) संशोधन आराखडा ड) अनुसूची
- Option 3
- 12 संशोधनात संशोधन आराखड्यात अत्यंत आहे.
अ) स्पर्धा ब) धर्म क) शिक्षण ड) महत्व
- Option 4
- 13 संशोधकला अभ्यास करताना समाज ही एक..... झाली आहे.
अ) प्रयोगशाळा ब) विनिमय क) संघर्ष ड) सहकार्य

- Option 1
14 मानव हा आहे.
अ) संस्कृतीचा अभाव ब) भाषेचा अभाव क) आंतरक्रिएच अभाव ड) बुद्धीजीवी

- Option 4
15 हा सामाजिक संशोधनातील मुख्य अडथळा आहे.
अ) वैज्ञानिक पद्धत ब) निरिक्षणक) संशोधन आराखडा ड) प्रयोगावरील मर्यादा

Option 4
Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 सामाजिक संशोधनाची उद्दीष्टे
Ans:
- 2 सामाजिक संशोधनाचे स्वरूप
Ans:
- 3 अन्वेषणात्मक संशोधन आराखडा
Ans:
- 4 समस्या सूत्रांणातील अडचण
Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 तथ्य संकलन संकल्पना
Ans:
- 2 साहित्य सर्वेक्षण
Ans:
- 3 संशोधकाचे गुण
Ans:
- 4 सामाजिक संशोधनाची संकल्पना
Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 वर्णनात्मक संशोधन आराखडा विषद करा.
Ans:
- 2 प्रयोगात्मक संशोधन आराखडा विषद करा.
Ans:
